

Інформаційно-дослідницький центр Верховної Ради України

Інформаційна довідка

«Іноземний досвід функціонування творчих спілок»

2021

Довідки надаються народним депутатам України протягом двох тижнів з моменту отримання запиту. Через десять днів з моменту надання інформаційної довідки, за погодженням із замовником, вона публікується на веб-сайті ІДЦ. Інформація про те, хто замовив довідку, є конфіденційною.

Замовити інформаційну довідку можна через он-лайн форму за наступним посиланням

<https://forms.gle/trY3XtQMbUAEguNE8> чи QR-кодом.

Телефон для довідок: +380 95 88 79 066

ПОЛЬЩА

1. Законодавство, що регламентує діяльність творчих спілок.

В Польщі існує низка творчих спілок, які діють на підставі Закону «Про асоціації»¹ від 07.04.1989 р., як наприклад, Професійна спілка польських режисерів — Гільдія польських режисерів (*Związek Zawodowy Reżyserów Polskich – Gildia Reżyserów Polskich*)², Польська джазова спілка (*Polskie Stowarzyszenie Jazzowego*)³, Спілка польських композиторів (*Związek Kompozytorów Polskich*)⁴, Спілка польських письменників (*Stowarzyszenie Pisarzy Polskich*)⁵.

Також діють організації із захисту авторських прав на підставі Закону «Про колективне управління авторським та суміжними правами»⁶ від 15.06.2018 р. В Польщі існує 14 таких організацій: Спілка сценічних авторів і композиторів (*Związek Autorów i Kompozytorów Scenicznych*), Спілка колективного управління авторськими правами авторів науково-технічних праць (*Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych*), Польська спілка ринку програмного забезпечення (*Stowarzyszenie Polski Rynek Oprogramowania*), Спілка акторів кіно і телебачення (*Stowarzyszenie Aktorów Filmowych i Telewizyjnych*), Асоціація польських архітекторів (*Stowarzyszenie Architektów Polskich*), Спілка артистів виконавців музичних та пісенних творів (*Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych*), Спілка польська кінематографістів (*Stowarzyszenie Filmowców Polskich*), Спілка народних художників (*Stowarzyszenie Twórców Ludowych*), Асоціація спілок артистів-виконавців (*Związek Stowarzyszeń Artystów Wykonawców*), Спілка авторів і видавців “Польська книжка” (*Stowarzyszenie Autorów i Wydawców "Polska Książka"*), Спілка польських артистів сцени (*Związek Artystów Scen Polskich*), Спілка польських фотографів (*Związek Polskich Artystów Fotografików*), Спілка польських художників та дизайнерів (*Związek Polskich Artystów Plastyków*), Спілка виробників аудіо-відео (*Związek Producentów Audio-Video*).

Закон «Про асоціації» (об’єднання, спілки інші утворення тощо) встановлює загальні правила створення та діяльності будь-яких громадських об’єднань, до яких належать у Польщі і творчі спілки. Щонайменше сім осіб, які мають намір створити асоціацію, приймають статут асоціації та обирають засновницький комітет чи органи асоціації (стаття 9 Закону). Асоціації можуть створювати місцеві організаційні одиниці (стаття 10а Закону).

¹ <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/prawo-o-stowarzyszeniach-16793068>

² <http://polishdirectors.com/>

³ <https://www.psjazz.pl/>

⁴ <https://www.zkp.org.pl/index.php/pl/>

⁵ <http://sppwarszawa.pl/>

⁶ <https://eli.gov.pl/eli/DU/2018/1293/ogl>

Асоціації щонайменше трьох можуть утворювати спілку (союз) асоціацій, засновниками та членами якої можуть бути також інші юридичні особи, проте юридичні особи з метою отримання прибутку можуть підтримувати членів (*стаття 22 Закону*).

2. Фінансування діяльності творчих спілок.

Законом «Про організацію провадження культурної діяльності» від 25.10.1991 р. передбачено, що неурядові організації, що здійснюють культурну діяльність, можуть отримати за рахунок частини коштів державного бюджету, що передбачено Міністерству культури та охорони національної спадщини, цільові субвенції на завдання, що охоплюються державним патронатом (*стаття*)⁷. Зазначений закон визначає засади здійснення культурної діяльності усіма суб'єктами.

3. Джерела формування майна та коштів спілки. Господарська діяльність. Міжнародне співробітництво

Законом «Про асоціації» передбачається, що майно і кошти спілки можуть формуватися за рахунок членських внесків, пожертв, спадків, заповітів, доходів від діяльності і майна спілки, громадських пожертв, дотацій (*статті 33, 35*). Також асоціації можуть здійснювати господарську діяльність, доходи від якої можуть бути спрямовані винятково на реалізацію статутних цілей організації.

Інформація про можливі фінансові інструменти підтримки творчої діяльності за рахунок грантових ініціатив, державних, міжнародних, включаючи ЄС, фондів, сконцентрована на сайті Міністерства культури та національної спадщини Польської Республіки⁸.

ЧЕХІЯ

1. Законодавство, що регламентує діяльність творчих спілок.

Творчі спілки в Чехії діють на підставі § 214 — 302 Закону (Цивільний кодекс)⁹ № 89/2012, що регулюють функціонування асоціацій. Так, створити асоціацію (об'єднання, спілку, організацію, товариство, інше утворення тощо) можуть щонайменше троє осіб, об'єднаних спільними інтересами (§ 214 Кодексу). Така асоціація не може здійснювати підприємницьку або іншу дохідну діяльність. Вони можуть створювати філій як організаційні одиниці (§ 219 Кодексу).

У Чехії існують такі творчих спілки: Спілка авторів і виконавців, Спілка творчої драми, Спілка фотографів, Спілка музичних митців і вчених, Чеська спілка кіно і телебачення¹⁰,

⁷ <http://www.przepisy.gofin.pl/przepisy,2,29,155,961,,20190419,ustawa-z-dnia-25101991-r-o-organizowaniu-i-prowadzeniu.html>

⁸ <https://www.gov.pl/web/kultura/programy-i-projekty>

⁹ https://is.muni.cz/el/1422/podzim2015/SOC038/um/NObcZ_anglicky_strojovy_preklad.pdf

¹⁰ <https://fites.cz/o-fitesu/stanovy/>

Спілка акторів¹¹, Спілка чеських архітекторів¹², Спілка перекладачів художньої літератури¹³, Спілка чеських письменників¹⁴ та інші.

Існує також Чеська палата архітекторів¹⁵, створена на підставі Закону «Про професійну діяльність сертифікованих архітекторів, інженерів і техніків, які працюють у сфері будівництва» № 360/1992. Згідно з Законом Чеська палата архітекторів видає особам сертифікати, що дозволяють здійснювати професійну архітектурну діяльність у сферах, визначених цим Законом¹⁶.

2. Фінансування спілок

Відповідно до § 235 Кодексу у статутах організацій може визначатися розмір та порядок сплати членських внесків. Керівні органи встановлюють розмір членського внеску та строк його дії. У кожному конкретному випадку у статутах творчих спілок визначаються джерела фінансування, як наприклад, в статуті Спілки письменників¹⁷, - можуть отримувати кошти за рахунок членських внесків, спадщини і заповітів, пожертв, держаних внесків, коштів від інших країн, грантів. У статуті Спілки акторів визначено, що кожен член спілки зобов'язаний сплачувати членські внески в мінімальному розмірі, встановленому Загальними зборами, а фінансовими джерелами її активів є, зокрема:

- а) членські внески та інші виплати членів;
- б) доходи від нерухомості, які вона перебрала від власності колишньої спілки (РОН) у власність спілки;
- в) доходи від власної діяльності;
- г) інші доходи (проценти, подарунки, субсидії, спадщина тощо).

3. Джерело формування майна та коштів спілки, господарська діяльність

§ 217 Кодексу передбачає, що крім своєї основної діяльності, асоціації можуть займатися так званою вторинною економічною діяльністю (бізнес, пов'язаний з професією), іншою господарською діяльністю, якщо її мета полягає у підтримці основної статутної діяльності асоціації. Дохід від такої діяльності може бути використаний виключно на забезпечення діяльності асоціації, включаючи й на управління.

Так, наприклад, у статуті Спілки письменників (розділ XVIII) передбачено, що усі отримані кошти повинні бути використані відповідно до Статуту. Ресурси повинні використовуватися, насамперед, для фінансування основної діяльності спілки для досягнення її місії та цілей. Кошти також можуть бути використані для покриття витрат на самоврядування та розвиток допоміжної діяльності спілки та інших актів, пов'язаних

¹¹ <https://hereckaasociace.cz/o-nas/stanovy/>

¹² <https://obecarchitektu.cz/>

¹³ <http://www.obecprekladatelů.cz/>

¹⁴ <https://asociacespisovatelů.cz/english/>

¹⁵ https://www.cka.cz/en/chamber/cca/basic_information/basic_informarion040718

¹⁶ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-360>

¹⁷ <https://asociacespisovatelů.cz/wp-content/uploads/2020/11/stanovy-spolku-2020-11-21.pdf>

з предметом діяльності спілки. Також спілка може набувати у власність, управління або користування майно для належних цілей виконання місії та цілей спілки.

Крім того, творчі спілки можуть брати участь у реалізації заходів Культурного фонду Чеської Республіки, що фінансується з державного бюджету. Основні засади функціонування Фонду та напрями використання його коштів передбачено у відповідному Законі «Про Державний фонд культури Чеської Республіки» від 14.04.1992 р.¹⁸ та статуті його діяльності. Також підтримка надається і за рахунок Державного фонду кінематографії¹⁹. Інформація про можливі фінансові інструменти підтримки творчої діяльності за рахунок грантових ініціатив, державних, міжнародних, включаючи ЄС, фондів, сконцентрована на сайті Міністерства культури Чеської Республіки²⁰.

ЕСТОНІЯ

1. Законодавство, що регламентує діяльність творчих спілок.

В Естонії діє 17 творчих спілок²¹, зокрема це: творча спілка письменників Естонії²², творча спілка акторів Естонії²³, творча спілка режисерів Естонії²⁴, творча спілка виконавців Естонії²⁵, творча спілка композиторів Естонії²⁶, творча спілка художників Естонії²⁷, творча спілка архітекторів Естонії²⁸, творча спілка хореографів Естонії²⁹

Діяльність творчих спілок регулюється Законом «Про творчих осіб та творчі спілки» (*Loovisikute ja loomeliitude seadus*)³⁰ від 18.11.2004.

У статті 4 Закону визначається, що творча спілка - це некомерційне об'єднання створене у порядку, передбаченому зазначеним Законом, метою якого є сприяння розвитку одного творчого напрямку та підтримка творчої діяльності відповідних творчих осіб, які діють в одній творчій галузі. До творчої спілки повинні входити не менше 50 дієздатних фізичних осіб, які здійснювали фахову діяльність у відповідній творчій галузі не менше трьох останніх років, і чий твори були опубліковані або представлені громадськості згідно з положеннями §§ 9 та 10 Закону «Про авторське право»³¹.

Реєстрація творчих спілок здійснюється Міністерством культури Естонії згідно з поданою ними заявкою (§ 8 Закону). Творчі спілки діють на основі статутів (§ 6 Закону), некомерційність творчої спілки встановлюється згідно з розпорядженням Міністра культури Естонії (§ 8 Закону).

¹⁸ <https://www.mkr.cz/legislativni-aj-predpisy-561.html>

¹⁹ <https://fondkinematografie.cz/>

²⁰ <https://www.mkr.cz/>

²¹ <https://www.kul.ee/et/tunnustatud-loomeliidud>

²² <http://www.ekl.ee/>

²³ <https://www.enliit.ee/>

²⁴ <https://kinoliit.ee/>

²⁵ <http://www.eel.ee/et/>

²⁶ <https://www.helilooja.ee/liikmed/>

²⁷ <http://www.eaa.ee/>

²⁸ <http://www.arhliit.ee/liit/ajalugu/>

²⁹ <https://tantsuliit.ee/>

³⁰ <https://www.riigiteataja.ee/akt/LLS>

³¹ <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/525112013002/consolide>

Також в Естонії з 01.01.2015 р. функціонує база даних (реєстр) творчих спілок³², (передбачено § 11 Закону та Законом «Про створення та функціонування бази даних творчих спілок»³³ від 30.12.2014), що інтегрована у загальну електронну систему бізнес-структур. Мета реєстру — облік творчих спілок та творчих осіб, нагляд за дотриманням ними Закону про творчих осіб та творчі спілки. Головним адміністратором реєстру є Міністерство культури Естонії, уповноваженим адміністратором — Центр реєстрів та інформаційних систем.

2. Фінансування діяльності творчих спілок

В Естонії за рахунок коштів державного бюджету здійснюється підтримка діяльності творчих спілок (§ 12 Закону). Загальний обсяг фінансової підтримки творчої спілки залежить від кількості членів творчої спілки з урахуванням розміру встановленої підтримки на одну творчу особу (становить 21,5 % середньомісячної заробітної плати в Естонії за рік, за даними статистики Естонії, що передував подачі заявки). Розподіл підтримки здійснюється згідно з розпорядженням Міністра, відповідального за сферу, де вказується обсяг підтримки та мета її використання.

Для отримання підтримки творча спілка до 1 лютого бюджетного року, що передує такій підтримці, подає письмову заяву до Міністерства культури разом із переліком творчих осіб, які є її членами. Творча спілка формує перелік творчих осіб – своїх членів – для подання запиту на отримання державної підтримки на основі поданої їй творчою особою заяви, відповідно до якої творча особа визначає отримувачем підтримки, розрахованої для неї, саме цю творчу спілку. У випадку, якщо творча особа одночасно є членом кількох творчих спілок, і вона у своїй заявці не визначила, якій саме творчій спілці буде виплачуватися передбачена для неї підтримка, встановлена на неї сума підтримки розподіляється порівно між відповідними творчими спілками, членом яких вона є.

Творча спілка повинна використовувати підтримку на (пункт 3 § 12 Закону):

- ✓ виплату творчої підтримки творчим особам-фрілансерам;
- ✓ стипендії, призначені для творчої діяльності творчих осіб та відповідного підвищення кваліфікації;
- ✓ покриття витрат, пов'язаних з організацією виконання зобов'язань, визначених у підпунктах 1) та 2) пункту 3 § 12 Закону, але не більше 15 % від суми державної підтримки.

Після розподілу підтримки творча спілка та Міністерство культури укладають договір (угоду) про підтримку організації. У зазначеній угоді зазначаються:

- ✓ основні напрями фінансування виділеної підтримки та її обсяги;
- ✓ порядок та строк подання звіту про використання виділених коштів.

Якщо членами творчої асоціації є творчі особи, які належать до кількох творчих спілок, до договору додається список членів, які належать до кількох творчих спілок, із зазначенням, який відсоток розрахованої на неї суми підтримки виділяється конкретній творчій спілці.

³² <https://ariregister.rik.ee/>

³³ <https://www.riigiteataja.ee/akt/106012015013>

Сума, яку творча спілка не використала за цільовим призначенням у поточному році, повертається до державного бюджету (§ 12 Закону), крім коштів, які не були використані для виплати творчої підтримки творчим особам-фрілансерам у поточному році, і можуть бути використані у наступному році на стипендії для творчої діяльності творчих осіб та відповідного підвищення кваліфікації.

Міністр, відповідальний за цю сферу:

1. відмовляє творчій спілці у наданні підтримки, якщо має місце хоча б один із наступних випадків (§ 13 Закону):
 - ✓ творча спілка не використовувала попередню підтримку за цільовим призначенням;
 - ✓ проти творчої спілки розпочато процедуру ліквідації або банкрутства;
2. може відмовити творчій спілці у наданні підтримки, якщо має місце хоча б один із наступних випадків (§ 13 Закону):
 - ✓ творча спілка не надала звіт про використання коштів державної підтримки;
 - ✓ творча спілка не подала річний звіт до комерційного реєстру у строк, що визначений у заявці;
 - ✓ творча спілка має податковий борг станом на 15 січня року надання підтримки, якщо виплата податкового боргу не відкладена та виплата здійснена відповідно до графіка.

У випадку відмови творчій спілці у державній підтримці на відповідний рік із зазначених підстав, творча спілка може подати заявку на державну підтримку через рік після відмови.

Міністерство культури здійснює адміністративний нагляд за дотриманням положень Закону шляхом призначення Міністром, відповідальним за цю сферу, відповідної посадової особи (§ 21 Закону). Посадова особа, яка здійснює адміністративний нагляд, має право:

- ✓ вимагати від творчої спілки інформацію та документи, що стосуються творів та вистав, створених творчими особами — членами творчої спілки;
- ✓ вивчити документи, подані творчою особою-фрілансером для отримання творчої підтримки;
- ✓ вимагати документи, що є основою для підготовки звіту, поданого на виконання положень договору про державну підтримку.

ЛИТВА

1. Законодавство, що регламентує діяльність творчих спілок.

У Литві діє творча спілка художників³⁴ (1453 учасники, є членом Міжнародної асоціації мистецтв (ІАА), Європейської ради мистецтв (ЕСА) та Асоціації художників), творча

³⁴ <http://www.ldsajunga.lt/>

спілка письменників (об'єднання поетів, прозаїків, драматургів, перекладачів, літературних критиків і літературознавців³⁵) та творча спілка фотографів³⁶.

Діяльність творчих спілок регулюється Законом «Про статус творчих осіб та творчих спілок»³⁷ (*Lietuvos Respublikos meno kūrejo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymas*) від 15.08.1996 р. Створення, організаційна структура, діяльність та ліквідація творчих спілок регулюються Законом «Про громадські організації» або Законом «Про асоціації», якщо не передбачено інше законодавством про статус творчих осіб та творчих спілок (стаття 5).

Відповідно до зазначеного закону творча спілка — добровільна асоціація (асоціація, товариство, спілка), створена для задоволення творчих, культурних та соціальних потреб своїх членів, захисту їх прав і свобод, розвитку культури країни. Творча спілка — некомерційна організація. Творчі особи об'єднуються у спілки відповідно до галузей мистецтва (мистецтво, музика, література тощо) або поєднанням таких сфер.

Засновниками творчих спілок можуть бути громадяни Литовської Республіки віком не менше 18 років, які набули статусу творчої особи (визначено у статтях 2, 3 Закону). Спілку можуть утворити щонайменше 25 засновників, які взяли участь в установчому з'їзді (конференції, засіданні).

2. Фінансування діяльності творчих спілок

Творчі спілки пропонують Уряду та муніципалітетам відповідні програми, які у випадку їх підтримки та затвердження, фінансуються за рахунок коштів відповідних бюджетів через фонди творчих спілок У такому випадку Уряд встановлює порядок бюджетної підтримки та накопичення коштів у фондах таких творчих спілок. Кошти державного чи місцевих бюджетів, передбачені на створення творів мистецтва, надаються членам творчих спілок лише за рахунок коштів їх організацій (пункти 2, 3 статті 13 Закону).

Міністерство культури Литви здійснює фінансування програми творчих спілок за рахунок коштів Фонду підтримки культури³⁸. Кошти Фонду використовується для фінансування культурно-мистецьких проектів, програм та інших заходів, відібраних в рамках публічного конкурсу. Фонд не може використовуватися для адміністративних витрат. На покриття послуг експертів та дослідницьких витрат виділяється не більше 4 відсотків ресурсів Фонду на відповідний рік (стаття 4 Закону про Фонд підтримки культури).

Таке фінансування відбувається відповідно до затвердженого Міністром культури Порядку та керівних принципів подання заявок на фінансування з Фонду культурної підтримки (*Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairės*)^{39 40} № IV-904 від 25.08.2017 року. Фінансування здійснюється виключно під проекти, що відбираються відповідною Радою з питань Культури Литви на конкурсній основі поряд з іншими суб'єктами – учасниками конкурсу.

Творчі спілки, створені відповідно до Закону «Про статус творчих осіб та творчі спілки Литовської Республіки», можуть отримувати фінансування лише відповідно до додатків

³⁵ <https://www.rasytojai.lt/>

³⁶ <https://www.photography.lt/lt/pradzia.html>

³⁷ <https://www.e-tar.lt/portal/legalAct/lt/legalAct/TAR.CB9B34EA4BA1>

³⁸ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.302101/XjfaiiTqRV>

³⁹ <https://www.e-tar.lt/portal/legalAct/22259e90897111e7a3c4a5eb10f04386/asr>

⁴⁰ <https://www.ltk.lt/>

2 (аматорське мистецтво), 4 (Творча Європа), 7 (стратегічні творчі спілки), 12 (міжнародні заходи), 13 (Венеціанське бієнале), 15 (музичні конкурси), 21 (авторське право) зазначених керівних принципів (*пункту 15.6 Порядку*).

Фінансування, виділене Фондом підтримки культури лише на діяльність творчих спілок протягом одного календарного року, становить не менше 20 000 євро. Орієнтовна сума на цю діяльність у 2019 р., становила 780 тис. євро ⁴¹.

3. Джерела формування майна та коштів спілки. Господарська діяльність. Міжнародне співробітництво

Відповідно до статті 8 Закону творча спілка є власником майна, що їй належить, і здійснює управління, використання та розпорядження ним. Члени творчої спілки не мають права на таке майно, ні у випадку виходу з неї, ні після її припинення.

Творча спілка може володіти нерухомим майном (*землею, будівлями, спорудами, компаніями тощо*) та рухомим майном, необхідним для її діяльності (*стаття 9 Закону*).

Джерелами доходів творчих спілок є:

- ✓ вступні та річні внески членів спілки;
- ✓ доходи компаній, створених спілкою;
- ✓ спадкове майно;
- ✓ майно (підтримка, благодійність, подарунки) та кошти, передані творчій спілці Литовською Республікою фізичними, юридичними особами, які проживають за кордоном;
- ✓ цільові кошти, що передаються з державного чи місцевих бюджетів;
- ✓ доходи від орендованого майна;
- ✓ інші легальні доходи.

Творча спілка має право створювати відповідно до закону підприємства, (неприбуткові підприємства, приватні товариства з обмеженою відповідальністю тощо) (*стаття 11 Закону*), а також благодійні, допоміжні, інші фонди (*стаття 13 Закону*) для поліпшення творчої роботи та соціальних умов життя членів організацій художників. Порядок використання коштів, накопичених у фондах, встановлюється відповідними законами та статутами творчих спілок.

Творчі спілки мають право об'єднуватися в асоціації (федерації, асоціації). Асоціацію можуть створити щонайменше три спілки. Творчі спілки та їх асоціації можуть приєднуватися до міжнародних організацій, цілі та діяльність яких не суперечать Конституції Литовської Республіки, цьому та іншим законам (*стаття 14 Закону*).

Творчі спілки та їх об'єднання, що представляють особисті та загальні немайнові та майнові інтереси творчих осіб, можуть укласти договори з урядом (міністерствами та іншими державними установами та муніципалітетами) про довгострокові програми творчої підтримки, творчі відрядження за кордон, державні стипендії, співпрацю з творчими спілками з інших країн тощо (*стаття 15 Закону*).

⁴¹ <https://www.ltk.lt/?psl=projektu-finansavimas&do=konkursai&step=view&id=283>

ГРУЗІЯ

1. Законодавство, що регламентує діяльність творчих спілок.

В Грузії діє Творча спілка хореографів Грузії⁴², Асоціація видавців та книгорозповсюджувачів Грузії⁴³, Грузинська національна творча спілка художників⁴⁴, Грузинська кіноакадемія «Творча спілка кінематографістів»⁴⁵, «Театральна спільнота Грузії»⁴⁶ та ін.

Діяльність творчих спілок регулюється Законом Грузії «Про творчих працівників та творчі спілки»⁴⁷ від 08.06.1999 р., Законом Грузії «Про державну підтримку національної кінематографії»⁴⁸ від 05.12.2000 р.

Так, відповідно до статті 3 Закону Грузії «Про творчих працівників та творчі спілки» (*далі – Закон*) творча спілка — невідприємницька (некомерційна) юридична особа, професійна та творча спілка, що складається щонайменше з п'яти творчих працівників однієї або кількох галузей літератури та мистецтва, членство в яких є добровільним та спрямоване на розвиток різних галузей літератури або мистецтва, для захисту законних інтересів та прав членів спілки та здійснення іншої невідприємницької (некомерційної) діяльності. Засновником творчої спілки не може бути державний орган чи муніципалітет.

Творчі спілки можуть функціонувати з наступним статусом:

а) загальнонаціональна творча добровільна спілка Грузії, що налічує щонайменше 100 робітників. Діяльність спілки, як це передбачено її статутом, здійснюється по всій території Грузії;

б) місцева творча спілка, що діє у відповідних адміністративно-територіальних одиницях або в регіонах;

в) міжнародний творчий союз, що здійснює свою діяльність на території Грузії та на території принаймні однієї іноземної держави (*стаття 9 Закону*).

2. Фінансування діяльності творчих спілок

Фінансування діяльності творчих спілок формується з:

- ✓ коштів державного бюджету Грузії;
- ✓ членських внесків;
- ✓ благодійних внесків, отриманих від фізичних та юридичних осіб;
- ✓ коштів, отриманих від підприємницької (комерційної) діяльності, що здійснюється у порядку, встановленому цим Законом;

⁴² <http://qorunion.gweb.ge/qoreograftha-kavshiri/tsesdeba>

⁴³ <http://www.gpba.ge/info/4/>

⁴⁴ <http://www.art.gov.ge/archiveOrg.php?lang=Ge&organization=898#>

⁴⁵ <http://geofa.org.ge/chven-shesakheb/>

⁴⁶ <https://www.companyinfo.ge/ka/corporations/656659>

⁴⁷ <https://matsne.gov.ge/en/document/download/19222/6/en/pdf>

⁴⁸ <https://www.itk.ua/ua/press/item/id/1013>

- ✓ доходів від культурних шоу та розваг, інших платних заходів;
- ✓ інших доходів, дозволених Законом.

Фінансувати окремі програми творчих спілок також можуть державні органи та органи місцевого самоврядування. Така фінансова підтримка носить цільове призначення. Творчі спілки не мають права додатково встановлювати для фізичної особи – члена спілки — будь-яких додаткових внесків, крім членського внеску, що визначається статутом творчої спілки (*стаття 27 Закону*).

3. Джерела формування майна та коштів спілки. Господарська діяльність. Міжнародне співробітництво

Творча спілка може володіти майном відповідно до законодавства Грузії, включаючи земельні ділянки, будівлі та споруди, санаторії та будинки відпочинку, медичні заклади, видавництва, будинки культури, майстерні, ательє-студії, житлові фонди, підприємства та організації, цінні папери та інше майно, необхідне для здійснення діяльності, передбаченої статутом спілки. Творча спілка має право використовувати власне майно для цілей, встановлених статутом творчої спілки. Майно не може розподілятися між членами творчої спілки. Держава забезпечує захист майнових прав творчих спілок (*стаття 26 Закону*).

Відносини творчої спілки з іноземними партнерами регулюються згідно з укладеною між ними угодою, а також законодавством Грузії та нормами міжнародного права. Творча спілка може об'єднуватися у творчу міжнародну організацію відповідно до свого статуту, встановлювати прямі міжнародні відносини, укладати угоди з іноземними фізичними та юридичними особами, мати власні філії за межами Грузії відповідно до законодавства відповідної країни (*стаття 13 Закону*).

МОЛДОВА

1. Законодавство, що регламентує діяльність творчих спілок.

В Молдові діє Асоціація креативних компаній Молдови (*Cor-Creative Industries Association*)⁴⁹, Асоціація молодих художників Молдови Oberliht⁵⁰, Центр розвитку креативних індустрій ARTCOR⁵¹, Спілка художників Молдови⁵², Спілка композиторів та музикознавців, Спілка кінематографістів України та інші.

Діяльність творчих спілок Молдови регулюється Законом Республіки Молдова «Про творчих працівників та творчі спілки»⁵³. від 01.03.2013 року.

Також існує низка законів, спрямованих на підтримку роботи творчих спілок в Молдові: Закон «Про культуру»⁵⁴ від 27.05.1999 р. (*положення статті 19 визначають*

⁴⁹ <http://www.cor.md/>

⁵⁰ <http://www.oberliht.com/oberliht/>

⁵¹ <https://artcor.md/>

⁵² <http://www.arta.md/ro>

⁵³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=113042&lang=ru

⁵⁴ https://online.zakon.kz/document/?doc_id=30522334

можливість створення відповідної творчої спілки), Закон «Про кінематографію»⁵⁵ від 03.07.2014 р., Закон «Про народні художні промисли»⁵⁶ від 20.03.2003 р. (відповідно до статті 4 народні майстри з власної ініціативи можуть створювати творчі спілки, об'єднання, фонди та інші види недержавних організацій з метою збереження, розвитку і пропаганди художніх промислів), Закон «Про театральні, циркові та концертні організації»⁵⁷ від 31.10.2002 р. (згідно із статтею 4 діяльність творчих спілок підтримується відповідних центральними органами влади задля реалізації державної стратегії розвитку сфери діяльності театрів, цирків і концертних організацій).

Творча спілка – це громадська організація творчих працівників одного або декількох жанрів літератури, мистецтва або журналістики, що створюється на підставі індивідуального членства для захисту трудових, соціальних прав, інтелектуальної власності і професійних інтересів своїх членів, надання допомоги в створенні і покращенні умов їхньої творчої діяльності (стаття 2 Закону).

Центральні органи влади та органи місцевого самоврядування підтримують діяльність творчих спілок, їх структурних підрозділів, спрямовану на розвиток культури, а також на досягнення статутних цілей творчих спілок та асоціацій творчих спілок. При цьому творчим спілкам та асоціаціям творчих спілок надаються пільги по сплаті податків, митних зборів, по відшкодуванню витрат на оренду приміщень в центральних органах влади та органів місцевого самоврядування відповідно до Закону «Про громадські об'єднання» (стаття 20 Закону).

Творчі спілки є стратегічними партнерами Міністерства освіти, культури та досліджень при реалізації державних програм в галузі культури. Мистецькі заходи творчих спілок на міжнародному рівні є частиною пріоритетних культурних заходів держави і підтримуються з коштів, виділених на ці заходи в межах асигнувань, встановлених в бюджеті (стаття 22 Закону).

2. Фінансування діяльності творчих спілок

Державна підтримка діяльності творчих спілок здійснюється на проєктивних засадах відповідно до Положення про фінансування з державного бюджету культурних проєктів, що здійснюються некомерційними організаціями, затвердженого Рішенням уряду Молдови № 503/2019⁵⁸

Відповідно до зазначеного положення з державного бюджету здійснюється фінансування проєктів, що реалізуються неприбутковими організаціями (у т. ч і творчими спілками⁵⁹). Положення визначає спосіб фінансової підтримки з державного бюджету неприбуткових організацій з Республіка Молдова, з метою заохочення реалізації культурних проєктів, творчого потенціалу, а також формування належних

⁵⁵ <https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/ru/md/md147ru.pdf>

⁵⁶ http://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=5081

⁵⁷ http://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=5102

⁵⁸ https://mecc.gov.md/sites/default/files/regulament_proiecte_culturale_2021_3.pdf

⁵⁹ https://mecc.gov.md/sites/default/files/lista_proiecte_culturale_2019_1.pdf

умов для здійснення культурної діяльності, сприяє інтеграції громадянського суспільства у розвиток галузі культури.

3. Джерела формування майна та коштів спілки. Господарська діяльність. Міжнародне співробітництво

Творчі спілки, їх структурні підрозділи, асоціації творчих спілок сплачують за оренду приміщень плату в розмірі, встановленому для публічних установ, що фінансуються з державного бюджету (*стаття 21 Закону*).

За особливі заслуги в діяльності творчим особам за поданням творчих спілок з державного бюджету надається допомога як винагорода за чималий внесок в розвиток культури і наступних галузях: музична творчість, акторство та режисура, література, образотворче мистецтво, театр, архітектура, національне рухоме і нерухоме культурне надбання (*стаття 22¹ Закону*).